

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nuclevs Coppensteinivs Conceptvvm Prædicabilivm In
Dominicas Festaqve omnia per Annum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

Dominica Passionis. Quis ex vobis arguet me de peccato? Ioan. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](#)

At pœnitentia anni III. Attributo sequendum est Dominus per tres pœnitentia partes. 1. Vasa, Exod. 25. p. 19. in quibus manna colligebatur, esse parer. voluit Deus aurea (ex auro charitatis) in-
tus, & foris. 2. Arca, Genes. 9. in qua Noe se recipere debebat, annis centum ædificabatur: Hæc & talis, conscientia sit & tua. 3. Salomon, 3. Reg. 6. annos 7. consumxit in construendo templo, pro Arca inibi reponenda. 4. Virgines, Eßh. 2. ad Assuerum admittenda, anno ipso gratiam faciei comparabant: Tibi communicaturo quid factio opus? 5. Præsertim cum hinc colligi possint 12. cophini fragmentorum: Nimurum Remissio peccatorum, Gratia acquisitio, Dei amicitia: Peccatae absolutio, vel commutatio, Quies conscientia, Consolatio S. Spiritus: Mortificatio, malorum habituum exterminatio, augmentum gratiae: vita emendatio, promissio ad bene operandum, gloria cælestis.

DOMINICA PASSIONIS.

Quis ex vobis arguet me de peccato?
Ioan. 6.

Agnus paschalis, Exod. 12. multo ante pascha in urbem adducebatur: ut eius balatu cuncti monerentur diutius, liberationis Patrum ex Aegypto; & gratitudinis. Ideo Ecclesia hodie exaudiri facit Dominica Passionis vocem, ut ciuidem meritis simus gratiore, eorumque participes.

Nos

- I. Quo valeat Dominica Passionis memoria.
- II. De innocentia vite Iesu.
- III. De Veritate Doctrina Iesu.
- IV. De Calumniatoribus Pharisæis.

P A R S I.

*Memoria
Passionis
1. reuocat
et frugem*

Quo valeat... Dominica Passionis memoria.
I. **T**hermisto, Atheniensium Dux, à dissolutione vita se ad frugem recipiens, noctu plateas obibat: causam ro-

gatus, ait, se Miltiadis tropis ad æminulationem excitari. Sic Plutar. in vita. Quanto magis somnum excutiet nobis memoria Passionis Dominicæ, inque ordinem rediger, ab vanitate auocatos?

2. Quid enim usquam efficacius? vel solus enim aspectus serpentis ænei, Num. 21. morsos ab serpentibus consanabat.

3. Exterminator Angelus solos eos 3. Seruus præteribat, quorum superliminaria sancta pœna. guine fuerant Agni aspersa Exod. 12. sic Passionis memores abhortet dæmon, & peccatum. 4. Orig. in c. 9. ad Rom. ait. Certum est, ubi mors Christi animo circumfertur, non potest regnare peccatum. Est enim tanta vis crucis, &c. ut ad eius presentiam totus peccati & carnis fugiet exercitus.

5. M. Manlius, teste Plut. in vita, & Liu. 5. Libri Eques Romanus, ductus ad supplicium nec. eo peruenit, unde Capitolium aspici poterat. Exclamabat hic: Itan' Iudices, hodie Manium occidetis, qui Gallos è Capitolio expulit, patriamq; seruauit, mori paratus? Unus esse omnibus saluti potuit; non omnes vni? Tunc me prope Ioui parem fecistis: nunc vinclum ducitis? Hoc moti Iudices, virum absolverunt. Plus poterit Crux conspecta, ne peccando Liberatorem rursum crucifigas. Recordare, quod est salutare.

6. Joseph. Genes. 30. cum adiurasset fratres, atque dixisset: Deus visitabit vos: aspergente ossa mea vobiscum de loco isto. Nimurum beneficium obsui memoriam conseruandam, ec beneficiorum prestitorum iisdem in fame, in remissis iniuriis. Iustius hoc Iesus postulat à nobis. 7. Hinc si elle debeat, 2. 7. Cor. 4. semper mortificatione Iesu Christi in matre corpore vestro circumferentes: Quanto magis Crucifixus in anima? 8. Iti sancus sum, similes, de 8. Apoc. quibus Apoc. 7. Hi sunt qui venerunt ex pene magna tribulatione, & laeviori stolas suas, & tyrio dealbauerunt eas in fangina agni. Vel martyrio suopte, Vel cōpassione Christi Passi.

9. Nec

9. Mortificat. 9. Nec enim se molliter tractabit, qui viderit talia passum pro se Dominum. Vt Rebecca, Gen. 24. procul conspecto in agris sponso Isaaco, desiluit ex camelio: in decorum rata, se vehi illo pedes incedente. Sicut. &c. 10. David 2. Reg. 11. Ecce, ego habito in domo cedrina, Arca autem Domini sub pellibus est. Efficax comparatio tui, & Christi: atquam disparata? 11. Hanc hodie proponit Ecclesia: Vt, sicuti i. Machab. 16. Antiochi elephantis ostenderunt sanguinem sua & mori, ad acuendos eos in prælium: ita nos inspecta Passione. 12. Similis matri, quæ vilis prolibus conuersari cum patris interfectoribus, ostendit eis vestem paternam perfoissam, & cruentam: quo sic eos a confortio talium absterreat, adque cædis vindictam tacite extimulet. Ita nos à mundo peccatoque refugiamus memoria Passiois: cuius hodie vexilla prodeunt: facta Iudæorum conspiratione.

P A R S III.

De Inocentia Vitæ Iesu.

1. **Q**uis ex vobis arguet me de peccato? Quæstio prima de sua innocentia: Secunda de Doctrina: Si Veritatem dico vobis; quare non creditis mihi? Causa quæstionum erat, quod in se iam conspiratum sciret. Ex iis duabus tota dependet salus. Ex prima: Quia ali⁹ qui nos redimere non valuerint; fin debitis ipse fuisset. 1. Quare, Hebr. 7. Tali⁹ decebat ut esset Pontifex, sanguis innocens, impollutus segregatus à peccatoribus, & excellor cœlis factus. 2. Designatum ita Leu. 22. Vbi cautum; neu mancum, aut mutilum offeratur: ut acceptabile sit; omnis matuta non erit in eo. Ergo dicite cōiurati, Qui ex vobis arguet me? Quid igitur in me innocentem fremitis?

Innocens
Iesus 1.
Quia Pon-
tifax
2. Quia ob-
lia io erat.

3. **Q**uiata-
li⁹ prefigu-
ratus:
1. Vt Jerua-
trix Arca,
2. Vt Moy-

3. Vos appello, legemque vestram. E- uoluite hanc. 1. Reperietis me Arcam es- se, dilujo innantem absque naufragii periculo; fernantemque cæteros. Gen. 7. 2. Me esse Mosen, Exod. 2. in profluenté

abiectum, illæsum; Duce in que factum populi, ex Aegypto Satanica, in terram Beatorum, 3. Me esse Iosephum, Gen. 40. 3. r 10. ph qui escam salutis defero fratribus, in a gro mundi bestiarum ritu viuentibus; à quibus per coniurationem vendar: à Synagogapellice deinde putiphara in carcerem compingar, & indigna patiar.

4. Me Hiricum esse emissarium pro peccato, peccatis onustum populi; Leu. 10. spectate in desertum Caluarie. 5. Agnum me esse immaculatum; victimam paschalem Exod. 12. futurum. Quis igitur ex vobis arguet me? Quasi diceret, cum Samuele sanctificato ab utero, 1. Reg. 12. Ego sensi, & incanui, conuersatus coram vobis ab adolescentia mea, usque ad hanc diem, ecce præfotum; Loquimini de me coram Deo, & coram Christo eius: Vtrum bouem cuiusquam tulerim, aut asinum: Si oppresisti aliquem, &c. Ita Iesus Synagogæ.

II. Et quis illum arguat; cum omnes pro ipso testentur. 1. Vel Iudas. Matth. 26. Peccauit, tradens sanguinem iustum. 2. Pilatus: Matth. 27. Innocens sum ego à sanguine iusti huius. Vxor eius: Nihil tibi, & iusto illi. 3. Alia, Luc. 12. Beatus venter, quæ portauit & ubera quæ suscepisti. 4. Prophetæ: Ier. 25. Hoc est nomen, quod vocabunt eum: Dominus Ius- tius noster. 5. David, Psal. 20. Iustus Dominus, & iustitias dilexit: equitatem vidit vultus eius.

De Messia Figuras recognoscite. 1. Est **A**citerum insons Naboth, 3. Reg. 21. Qui, vt vineam præfigura Ecclesiæ tueretur suam; ab Iezabele, Syrus est in-nagoga, accusatus, neci addicitur. 2. Est **s**ons; Absolon pulcher, 2. Reg. 14. Sicut Absolon, Pulcherri-vir non erat pulcher in Israel. A vestigio pedis usque ad verticem non erat in eo villa macula; O Absolon, tu aduersus Dei Patris iustitiam arma sumisti: at ab ea cœsus, per desertum mundi fugiens, crinibus Humanitatistuæ ex arbore Crucis pependisti: tribus in ea clauis transfixus. At tu quoq; cum detonabar, capillum meritorum

euorum vendebas mulieribus Ierosolymitanis: quo mitellas animarum infartiebant. Et te quisquam arguet peccati?

Apelles, pictorum princeps, teste Plinio, lib. 31. cap. 10. tabulas suas propatulo exponebat; ut publice culparetur, quod posset. Sic se Iudeis Jesus. At inculpatus. Ut, Num. 21. serpens aeneus Sanctorum figuram solam, at non venenum serpentis habebat: Ita Jesus formam serui, absque peccato. Phil. 2.

Insonz ar-
guere alios
potest.

In detra-
ctores inue-
tia.

Vtiles sunt
correctiones.

Agnite ve-
ritati resi-
stentes.

III. Bene igitur Iudeos arguebat Ipse.

1. Nam, vt Cic. in Salustium: Carere debet omni virtute, qui in alterum paratus est dicere.

At alia iam omnia: & haec peruersa-

1. In aliorum virtutem cernimus acutum, quam aut aquila, aut serpens Epidaurius. Vitam inspicimus alienam, despiciimus nostram. Isthic talpe, hic lynxes. Nostra in illud mantice inicimus, quod a tergo gerimus: quod ante, huc aliena. 2. Bern. O Curiosum genus hominum ad cognoscendum vitam alienam, desidiosum ad corrigendum suam. 3. Nam, vt Senum quidam ad remota clarum tueruntur, ad vicina vero exequunt: ita Catones iniqui, Momi, Zoili, Aristarchi, Archilogi. 4. Ita Pharisaeus, Luc. 15, 5. Ita vultures, auesque cadauiorae procul odorantur escam, quam foetore alecta lacerant: Sana corpora nil percipiunt.

At conducunt bonis. 1. Diogenes Cynicus enim aiebat: Virtutis studio aut sedissimis amicis, aut inimicissimis opus esse.

2. Vnde Philippus Macedo latari se aiebat, quod Athenienses haberet infinitissimos: Eorum enim inuestigium moneretur, & corrigi.

P A R S III.

De Veritate Doctrina Iesu.

I. Si veritatem dixero, quare non creditis mihi? q.d. Par vita doctrina est. Duo haec fidem merentur. Sed Iudei si de non dabant: quia Veritatem respuebant.

1. Sic Achab Rex Israel, 3. Reg. 22. in bello contra Regem Syriae confuetos 400. pseudoprophetas Baalim audiebat, qui ad aures loquebantur optata: At Michæa refutabat: quia ait: Odi eum. Non prophetas mibi bonum, sed malum. 2. Similes hodie, qui non credunt, nisi quod allubet. Quā multa prophetat Euangelium, qua nulli applacent hominum, ut faciant? Sciant: Et hoc tantum. Neque audire volunt: Incredibili pro Concione acerius, indignatur: Queruntur: Temnunt. 3. Similes Pilato, Matth. 27. Qui, quid sit veritas, querit: Dicere parat Dominus: at ipse exibat foras. 4. Qualis assis surda, & obturans aures, quo nō exaudiat vocem incantantium, Pg. 57. Tales quot hodie, & quanti, sapientes tibi?

II. In hisce Prædicatores sumus similes pueri Giezi, 4. Reg. 4. Quem Eliseus cum baculo suo, ad Sunamitidis filium, a mortuis suscitandum misit. Hunc tangit is baculo, mouet: & promouet nihil. Non enim erat vox, neq. sensus. Giezi indignatus ait Eliseo: Non surrexit puer. Ita Prædicatores mittimur ab Eliseis nostris, cum baculo doctrinæ, ad mortuos. At mortuis prædicamus. Nec baculum sentiunt iudicij, inferni, potentiae diuinæ, ac iræ. Quia auditum a veritate auerterunt: Et obturauerunt aures suas, ne audiant, conuertantur, & sanentur.

III. Ita Ierooboam, 3. Reg. 12. raptor regni Israel, volente Dco, noluit ut ascenderet populus Ierusalem sacrificatum, ne conuertatur cor populi ad Roboam, Regem Iuda, interficiantque ipsum. Idcirco vitulos aureos proposuit adorandos. Ita Satan cum fascinatis suis agit: Ita Pharisæi cum populo: Ita ipsi inter se. Nolunt vel respectare vitam, vel audire Veritatem Domini.

At non sic vos, Auditores. Este filii aquile. Ut haec pullos ad solis inspectum probant fixum: ita ad fructuosum Veritatis

tatis auditum probatur Christianus. Nā
(vthic.) Qui ex Deo est, verba Dei audit. Pro-
pterea vos non auditis, quia ex Deo non estis.

P A R S IV.

De Calumniatoribus Pharisæis.

*Definitive-
ritate calū-
niantur.* **A**DHEC quid Pharisæi? Calumniantur:
Nec aliud. Nonne benedicimus nos; quia
Samaritanus es, & demonium habes? O ine-
ptum respōsum! Ad innocentiam aiunt;
Samaritanus es: Ad Veritatem; demonium
habes.

1. Euenit hisce, vt terræ, iam diu non
perplutæ, & exaridæ. In quam quæ de-
mum incidit pluua, vertitur in ranas,
vermes &c. Sic anima, quæ longo pecca-
ti ardore emarcuit, resoluta in puluerem
vanitatis; cum aqua Prædicationis irro-
tatur, eam vertit vel in venenum, vel in
putredinem deterioris corruptionis. Vi-
deas id in Pharisæis euennisse Christo. Hu-
ius aqua cœli vina, & verba vitæ, quid ap-
pud eos profecere, nisi ad productionem
viperarum, bufonum, blasphemiarum.
&c. Nonne benedicimus. &c. O Genimina vi-
perarum.

*Inferuntq.
dedecora.* 2. Mifit David 2. Reg. 10. legatos ad Han-
non Regem, Iugentem patris mortem
consolaturos. Is ratus exploratores esse;
semiberbes fecit, semique nudos; vesti-
bus ad nates præcis. Vah infamiam! Ma-
ior Christo facta. Missus à Patre, in solatiū
Synagogæ, hæc eum vt pseudoprophetam,
despuit, persequitur, pessimis post-
habet Samaritanis, & quat dæmonijs. 3. In
Iosephum tam acerbum fuit odium fra-
rrum, Gen. 37. Vt non possent ei pacifice loqui.
Erat eis Somniator, accusator, morti de-
dendus, venditius. Talis Dominus Iu-
daïs. Quin iam & Christianis, maxime in
eum blasphemionis. Si veritatem dico
vobis, quare non creditis mihi?

*Odia exor-
gent.* Perora. Iesu da nobis aurem audiendi
Verbum tuum; Sonet vox qua in auribus

nostris. Cantic. 2. Age, Loquere Domine, qui
audit seruus tuus, 1. Reg. 3. Nam Psalm. 118.
Dulcia fauibus meis eloquia tua, super melori
meo. Iesu, tu verè Samaritanus es, Adæq;
filius: At & ille es, qui, Luc. 10. lapsus in
latrones Ierichuntinos mundi excepit,
fouet, ac in pristinum restituit.

DOMINICA PALMARVM.
Benedictus, qui venit in nomine Do-
mini. Matth. 21.

EMissa, Gen. 8. reuenit in Arcam palmi-
fera columba; signum placati Numi-
nis, & diluuij subſidentis. Iesus, coelo de-
missus, vel vtero Virginis egressus, ex a-
gris retiuerit palmarius in Vrbem pacis;
signum remissæ & iræ Dei, & noxæ no-
stræ, & pœnæ. O lætana diem: ramosque
felices!

Nos

- I. De mundi vſu, & exitu.
- II. De Iesu triumphante.
- III. De Iesu se humiliante, & Mundo va-
riante.
- IV. De Iesu ramos inter & vestimenta ex-
ultante.

P A R S I.

Demundi vſu, & exitu.

1. FLebilis est myrias eruminarum Mun- *Murus*
di. 1. Eis Heraclitus philosophus sapi- mæror in
enter, & irremisse deflebat; & hoc solū mundo eſt
agebat. 2. Sic Israelitæ captiui, teste Ps. 136. *Quia ca-*
Super flumina Babylonis sedimus, & fleuimus pteiat.
ærumnas humanas, dum recordaremur tui
Sion. 3. Lætare, si possis, exul apud hospi- *2. Dinxat*
tem, te continuo diuexantem qua facta
pace, qua aperto marte. Sic namq; mun- *3. Nouerca*
dus assolet. *eſt.*

4. Iam Plini, ne querare de Natura, vt
nouerca homini, brutis matre: iniquior
in Dominum suum hominem Mundus
est, quam in bruta. Quibus sponte fun-
dit terra, que optant: homini vix dum
subacta: At mundus subigit se à quoquā
haud